

 NATIONAL
GEOGRAPHIC

МНОГО ИГРИ,
ЗАКАЧКИ,
ЗАБАВЛЕНИЯ

KIDS

СПЕЦИАЛЕН
БРОЙ

Да спасим океана!

35 начина да го опазим

бр. 8 • септември 2019 • цена 2,95 лв.

ISSN 1313-4205

EASY ENGLISH FOR KIDS
ЛЕСЕН И ВЕСЕЛ
АНГЛИЙСКИ

ЖИВОТНИ
ПРИЯТЕЛИ

ЛИЧНОСТЕН ТЕСТ

НЕД –
любимецът
на тийнейджърите
и малчуганите

ПЕСЕНТА “САТЧН МЕ”

продължава да
печели хиляди
фенове. Чу ли я?
Ако не си, побързай
и го направи!

НЕДИСЛАВ ДРАГНЕВ

те кани на
пътешествие
в света
на музиката

Татяна Григорова, *главен редактор*
Маргарит Дамнов, *редактор*
Божидар Хаждов, *дизайн и предпечат*
Цветана Георгиева, *коректор*
Адрес на редакцията
ул. „Отец Пауций“ № 15, 1303 София
тел.: 02 401 9040; факс: 02 401 6819
Консултант реклама Анита Райкова,
тел.: +359 895 016 839; e-mail: sales@sbb.bg

Изпълнителен директор
Димитър Друмев
Прессекретар на съвета на директорите
Красимир Друмев
Директор Издания
Николай Караджов
Оперативен директор
Богдана Черногорова
Директор Рекламини продажби – Списание
Марияна Жабинска
Директор Рекламини продажби – Интернет
Елена Андреева
Мениджър Производство
Тони Туйков
Мениджър Книгоиздаване
Виолета Изгова
Дистрибуция
Ваня Златанова, Георги Атанасов
Печат
„Булвест Принт“ АД
Хартия тяло

Електронен магазин: www.sbb.bg/shop
За контакти с Абонаментния център на „СББ Медиа“ АД
тел. 0800 12321 (безплатно от цялата страна)
В работни дни от 10,00 до 18,00 часа
abonamenti@sbb.bg

Издава „СББ МЕДИА“ АД/SBB MEDIA,
със седалище и адрес на управление:
1303 София, ул. „Отец Пауций“ № 15,
Лица по чл. 7а, ал. 1 от ЗЗДПД:
Димитър Друмев
Красимир Друмев

Списание *National Geographic Kids* излиза 11 пъти годишно – без януари – по лиценз на *National Geographic Partners LLC*.

PUBLISHED BY NATIONAL GEOGRAPHIC PARTNERS LLC
Chief Executive Officer Gary E. Knell
Chairman of the Board of Directors Peter Rice
Executive Vice President and General Manager, Nat Geo WILD and Nat Geo Kids Media Geoff Daniels
Senior Vice President, Kids Media, Content Jennifer Emmett
Senior Vice President, Global Media and Experiences Yulia Boyle;
Director, International Media Jennifer Jones; **Senior Manager, International Media** Rossana Stella

NATIONAL GEOGRAPHIC KIDS MAGAZINE
Editor in Chief and Vice President, Kids Magazines & Digital Rachel Buchholz
Vice President, Visual Identity Eva Absher-Schantz
Design Director, Magazines Eileen O'Tousa-Crowson
Editorial Kay Boatner, **Senior Editor / Digital Producer**, Allyson Shaw, **Associate Editor / Digital Producer**
Photo Shannon Hibberd, Senior Photo Editor

Да спасим океана!

Знаем, че обичаш моретата и океана и искаш за защитиш животните, които зависят от него. Преди да започнеш да четеш обаче, **направи забавния тест на стр. 10–11**, за да провериш на кое от спасените животни (голу) приличаш най-много.

**ПЛУС!
35 НАЧИНА**
да спасим океана от пластмасата!

СПАСЕНИ ОТ ПЛАСТМАСАТА

12

Патица

Човек с голямо сърце спасява ранена птица от пластмасов пръстен.

14

Делфин

Водолази оказват помощ на делфин, за да го спасят от рибарска корда.

16

Костенурка

Спасители се грижат за морска костенурка, която е погълнала балон.

18

Китова акула

Смели плувци се притичат на помощ на китова акула, оплела се в пластмаса.

20

Тюлен

Рибари изтеглят и освобождават тюлен, оплел се в пластмасови мрежи.

РУБРИКИ

- 4 Невероятно, но факт!
- 5 Guinness World Records
- 6 Животни приятели
- 8 Световните 8
- 26 Миксер
- 28 Полярен чат
- 34 Обратна реплика

НА КОРИЦАТА

Делфините винаги изглеждат усмихнати и хората погрешно заключават, че те непрекъснато са весели. В действителност тези бозайници не могат да гвжват лицевите си мускули.

ИНГРИД ВИСЕР / SEAPICS

МАЛКИ СНИМКИ НА КОРИЦАТА: ДЖЕС БЕНЕТ / GETTY IMAGES (ЛЪВ); © SOUTH WEST NEWS SERVICE (КОЧЕ И БУХАЛ); НА СТР. 3: ИНГРИД ВИСЕР / SEAPICS (ДЕЛФИН); МАРТИН ФОУЛЪР / SHUTTERSTOCK (ПАТИЦА); ТОРИ КАЛМАН / SHUTTERSTOCK (ДЕЛФИН); SCIENCE FACITION / GETTY IMAGES (МОРСКА КОСТЕНУРКА); ТОВИ ЧЪНГ / GETTY IMAGES (КИТОВА АКУЛА); ACCENT ALASKA / ALAMY (ТЮЛЕН)

EASY ENGLISH FOR KIDS
**ЛЕСЕН И ВЕСЕЛ
АНГЛИЙСКИ**

Подбрана част от текстовете са оставени в оригинал и са посочени със стрелка **English for Kids**. Превод на фразите ще намериш на **стр. 35**.

ГАЛАПАГОСКИ ЖИВОТНИ

Запознай се с няколко удивителни същества, които живеят само на и около Галапагоските острови.

ОТ ДЖЕН АГРЕСТА И САРА УОСНЪР ФЛИН

1 ШАРЕНИ СКАКАЛЦИ!

Също като по-обикновените скакалци, **големите пъстри скакалци** от Галапагоските острови са страхотни скачачи. Могат да скачат на 3 м, което им помага да се спасят от хищниците – зущери и галапагоския ястреб.

1

ФРАЗА

4

2

2 ВОЛЯ ЗА АДАПТИРАНЕ

Пингвини в топла вода? **Галапагоските пингвини**, които живеят по на север от всички други пингвини на света, са единствените, които обитават северното полукълбо. Намерили са находчиви начини да се приспособят към самотното си местообитание: they build their nests with lava rocks!

4

3

3 МУЧАЩА ПТИЦА

Вълнистите албатроси, най-големите птици на Галапагоските острови, имат размах на крилете 2,20 м, но още по-впечатляващ е танцът, с който се ухажват. Двойките кимат с глави, тракат с клюнове, поклащат се и издават мучащи звуци!

Слонските костенурки обитават Галапагоските острови **от около 3 млн. години.**

4

ДЪЛГОЛЕТНИЦИ

Слонските костенурки са най-дълговечните гръбначни животни: доживяват до 152 години! Ловът и внасянето на нови хищници е намалило броя им, но вече са под закрилата на еквадорското правителство. Хранят се с трева, листа и кактуси и спят по 16 часа на ден.

СЛАДКА ДРЯМКА

Също като себеподобните си, и **галапагоските морски лъвове** често се излежават по плажовете. Излизат в морето да ловят риба, но обикновено се държат близо до брега. На Галапагоските острови живеят около 50 000 морски лъвове.

5

6

ВОДА ДО КОЛЕНЕ

Безкрилите корморани така са се адаптирали, че не им тръбват криле за летене – газят във водата, за да си намерят храна. Живеят само на два Галапагоски острова и се придвижват във водата, като ритат с крака, за да подгонят плячката си – октоподи, риби и сепии.

7

ВЪРХОВЕН ЛОВЕЦ

Един от съвсем малкото естествени хищници на островите, **галапагоският ястреб** се храни с всичко, което успее да докопа с ноктите си: гризачи, птици, гущери и костенурки. Използва едно и също гнездо – с дълбочина до 3 м – няколко години поред.

Морските игуани често кихат, за да изхвърлят морската вода от жлези около носовете им.

8

СТРАННИ ВЛЕЧУГИ

Английският естестволювец Чарлс Дарвин нарекъл **морските игуани** „най-отвратителните и тромави гущери“. Адаптирали са се към средата по уникален начин: това са единствените игуани, които могат на плуват и ловуват под водата. Макар да излеждат свирепи, те се хранят почти само с водорасли.

Добре дошли в нашия

СПЕЦИАЛЕН БРОЙ

Да спасим океана!

ОТ КЕЙ БОУТНЪР

Този специален брой „Да спасим океана!“ ще ти помогне да решиш един голям проблем – **замърсяването с пластмаса за еднократна употреба**. Вероятно всеки ден използваш подобни вещи – бутилки за вода и найлонови торбички. Но за разлика от хартията и отпадъците от храна, **пластмасата не се разлага** – не се превръща в частици, които природата да може да използва отново. Много пластмасови предмети **стигат до океана**, където **животните се оплитат в тях** или ги гълтат и **се разболяват**.

За щастие **хората вече се опитват** да им помогнат. На следващите десет страници ще откриеш пет вдъхновяващи истории за сладководни и морски животни, **спасени след опасни за живота им срещи** с пластмасови боклуци. Освен това ще намериш **много съвети** как да **намалиш пластмасата, която изхвърляш**, и да опазиш природата безопасна за всички животни.

Първо обаче **направи този забавен тест**, за да провериш на кое от спасените животни приличаш най-много.

ЛИЧНОСТЕН

ТЕСТ

If these descriptions don't match your personality, don't worry. Въпросите в този тест са само за забавление!

5

EASY 5/6 FOR KIDS
ФРАЗИ
5, 6

Избери къде да отидеш на почивка.

СУПЕР ЗЛОВЕЦ ПРИЗРАЧЕН ГРАД

Дали предпочиташ да имаш дълга шия като жираф, или да си въртиш главата като сова?

ЖИРАФ

СОВА

САМО СЪС ЗВЕЗДИТЕ НАД МЕН

С ТЪЛПАТА, РАЗБИРА СЕ

Какво предпочиташ – да се движиш с ТЪЛПАТА или да ПОЛЕТИШ САМ?

ЗАПОЧНИ ТУК!

ДА ПОЛЕТЯ САМ!

Какво предпочиташ да похапнеш?

ШОКОЛАД

ЖЕЛИРАНИ МЕЧЕТА

Дали искаш да си бърз като гепард, или да си потаен като октопод?

ГЕПАРД

ОКТОПОД

Помогаш на НАСА с мисията до Марс. Какво работиш?

ИНГРИД ВИСЕР / SEARPCS (ДЕАФИН); ДЖОНИ АДОЛФСОН / SHUTTERSTOCK (ПРИЗРАЧЕН ГРАД); JEZ, BENNETT / GETTY IMAGES (ЛЪВОВЕ); DIGITAL VISION / GETTY IMAGES (ОРЕ); СУРАСАК КАИМОМТА / SHUTTERSTOCK (ЖЕЛИРАНИ МЕЧЕТА); МАРИЯ СКАЛДИНА / SHUTTERSTOCK (ОСТРОВ); АНТОН СТАРИКОВ / DREAMSTIME (ШОКОЛАД); ЕРИК ИСЕЛЕ / SHUTTERSTOCK (СОВА); ЖИРАФ; КЕВИН КИЙ / SHUTTERSTOCK (ЗВЕЗДИ); ЮРГЕН САК / GETTY IMAGES (ГРАД); МАРКОС БАУЕР / SHUTTERSTOCK (ГЕПАРД); ZHENGZHAISHURU / SHUTTERSTOCK (ОКТОПОД); AFRICA STUDIO / SHUTTERSTOCK (БУТИАКИ); М. ЮНАЛ ОЗМЕН / SHUTTERSTOCK (КОНТЕЙНЕР); YOU TOUCH PIX OF EUTOCH / SHUTTERSTOCK (ХАЛКИ); БАИРАЗ / ARTIST'S MEMBER NAME (БАКУСКА); STOCKSHORPE / SHUTTERSTOCK (ЧАСОВНИК); БО ВАЛЕНТИНО / SHUTTERSTOCK (БАЛОН); ИУРИ / SHUTTERSTOCK (АСТРОНАВТ); НАСА / JPL-CALTECH / MSSS (КОСМИЧЕСКИ КОРАБ); РНОТКА / SHUTTERSTOCK (ТОРБИЧКИ); ТОРИ КАЛМАН / SHUTTERSTOCK (ДЕАФИН); МАРТИН ФАУЛЪР / SHUTTERSTOCK (ПАТИЦА); ACCENT ALASKA.COM / ALAMY (ПЪЛЕН); ТОБИ ЧЪНГ / GETTY IMAGES (АКУЛА); SCIENCE FICTION / GETTY IMAGES (КОСТЕЧУРКА)

Избери от каква пластмаса за еднократна употреба ще се откажеш.

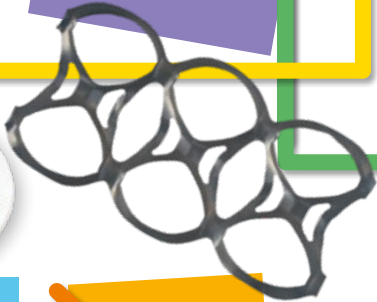

ПЛАСТМАСОВИ БУТИЛКИ

КУТИИ ЗА ХРАНА

ХАЛКИ ЗА КУТИЙКИ БЕЗАЛКОХОЛНО

ИЗБЕРИ ЕДНО ОТ ДВЕТЕ: да си направиш закуска, но да закъснееш за училище или да хапнеш нещо по пътя, но да си навреме.

ЗАКУСКАТА, РАЗБИРА СЕ!

ДА СЪМ НАВРЕМЕ

Избери от каква пластмаса за еднократна употреба ще се откажеш.

БАЛОНИ

НАЙЛОНОВИ ТОРБИЧКИ

ЩЕ БЪДА АСТРОНАВТ

ЩЕ ПРОЕКТИРАМ КОСМИЧЕСКИЯ КОРАБ

ДЕЛФИН АФАЛА

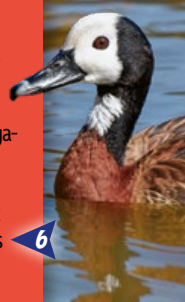
Подобно на афалата, и ти си известен със своята жизнерадост. Обичаш да се срещаш с нови хора и да прекарваш време със стадото... въз... в компания. Делфините много говорят помежду си – също като теб и твоите приятели. (Само гето те си обичват с погсвиркване, щракане и писукане.)

ХАРЕСВАТ ЛИ ТИ ДЕЛФИНИТЕ? На стр. 14 ще научиш как един делфин бил спасен от оплела се около муцуната и плавника му пластмаса.

БЕЛОЛИЦЕВА ПАТИЦА СВИРАЧКА

Знаеш как да вдигнеш шум около себе си – също като тази птица, прочута с пронизителното си свирене. Освен това не се боиш от промените. Ново училище? Няма проблем. Тези патици също обичат да изследват нови места. Най-често ще ги видиш във водата, но ги наричат и „дървесни патици“, тъй като се случва да кацнат на някой клон.

ИСКАШ ЛИ ДА ЗНАЕШ ОЩЕ? На стр. 12 ще прочетеш как обичлив човек спасил една белолицева патица свирачка, that had its head stuck in a ring from a plastic bottle top.

ОБИКНОВЕН ТЮЛЕН

Този морски бозайник обича погредения живот. Обикновените тюлени си поделят времето между дрямката на групи и ловуването по плажа. Това, че обичаш нещата да са по график, не означава, че не си пълен с изненади. Понякога и ти като тюлена се оставяш любопитството да те води.

ВЪЛНУВАТ ЛИ ТЕ ТЮЛЕНИТЕ? Отиди на стр. 20, за да видиш как едно тюленче се освободило от рибарска мрежа.

КИТОВА АКУЛА

Подобно на китовата акула, ти също може да бъдеш мълчалив и загадъчен. Само че просто не си хабиш умите напразно. Когато заговориш, хората те слушат – определено имаш качества на лидер. Китовите акули също са доста впечатляващи – този хрущялен гигант е най-голямата риба на света.

ИСКАШ ДА НАУЧИШ ОЩЕ? Обърни на стр. 18 и прочети как една китова акула била спасена, след като се оплела в пластмаса.

ЗЕЛЕНА МОРСКА КОСТЕНУРКА

Зелените морски костенурки често са на път – също като теб. Мигрират на големи разстояния между местата, където се хранят, и там, където гнездят – понякога повече от 2700 км. Това е два пъти по-далеч, отколкото от София до Берлин, столицата на Германия. Макар че обичаш да пътуваш, любимото ти място е Вкъщи. Така са и костенурките. Стане ли време да снесат яйца, женските се връщат на същия плаж, където са се родили.

ХАРЕСВАШ ЛИ МОРСКИ КОСТЕНУРКИ? На стр. 16 ще научиш как една зелена костенурка оцеляла, след като глътнала балон.

Морска трева

SOS АКЦИЯ КОСТЕНУРКА

СПАСИТЕЛИ ОКАЗВАТ ПОМОЩ НА МОРСКА КОСТЕНУРКА, КОЯТО Е ПОГЪЛНАЛА БАЛОН

Млада зелена морска костенурка се носи по повърхността край брега на Флорида. Обикновено младите костенурки не изплуват на повърхността – там хищниците лесно ще ги забележат, а освен това си търсят храна на по-голяма дълбочина. Нещо обаче пречи на 30-сантиметровото животно да се змурне.

За щастие спасители забелязват стресираната костенурка и я откарват в Морския аквариум в Клийруотър, където ѝ дават името Чекс. Персоналът пуска Чекс в

плитко детско басейнче, за да не хаби енергия в опити да се змурне. Вземат кръв за изследвания и ѝ правят рентгенови снимки, но не могат да разберат какъв е проблемът. „Внезапно един ден Чекс започна да ака нещо странно“ – казва биоложката Лорън Бел. Странният предмет се оказва лилав балон с привързана за него връвчица.

СПАСЕТЕ МОРСКАТА ТРЕВА!

Морските костенурки често объркват плаващите боклучи с храна. „Дори някои хора

не могат да различат плаваща полетиленова торбичка от медуза“ – казва Бел. Само че пластмасата не просто вреди на морските костенурки – тя вреди на техния естествен дом.

Костенурките карета често се въртят близо до брега, където има морска трева, но и най-много пластмасови отпадъци. Когато покроят морската трева, те я задушават и тя умира. Това води до големи проблеми за костенурките карета като Чекс, that rely on the seagrass for food or shelter.

ЧАО, БАЛОНЧЕ

След няколко дни в аквариума Чекс започва да се оправя, докато балонът постепенно напуска храносмилателната ѝ система. В крайна сметка успя-

ЯКА КОСТЕНУРКА

ВРЪВ НА
БАЛОНА

ПАРЧЕ ОТ
БАЛОНА

1 КОСТЕНУРКАТА КАРЕТА ЧЕКС ВЕРОЯТНО ОБЪРКАЛА 60-САНТИМЕТРОВАТА ВРЪВ НА БАЛОНА С НЕЩО ЗА ЯДЕНЕ.

2 ЧЕКС СЕ ВЪЗСТАНОВИЛ В МОРСКИЯ АКВАРИУМ В КЛИЙРУОТЪР, КАТО ПРЕКАРАЛ МНОГО ВРЕМЕ В ДЕТСКИ БАСЕЙН. ЩОМ ОТНОВО ЗАПОЧНАЛ ДА ПРИЕМА ТЪВРДА ХРАНА, СПАСИТЕЛИТЕ РЕШИЛИ, ЧЕ Е ГОТОВ ДА СЕ ВЪРНЕ НА СВОБОДА.

3 БИОЛОЖКАТА ЛОРЪН БЕЛ СЕ ГОТВИ ДА ПУСНЕ МАЛКАТА КОСТЕНУРКА ОБРАТНО В МОРЕТО.

Средноголяма зелена морска костенурка може да тежи колкото шест 10-годишни геца.

ЗЕЛЕНА МОРСКА КОСТЕНУРКА

Редингтън Бийч, Флорида, САЩ

Морска трева

РЕШЕНИЕ СРЕЩУ ЗАМЪРСЯВАНЕТО

ЯДАЧ НА ПЛАСТМАСА

Океаните са пълни с трилиони късчета боклук (микропластмаса), които са по-дребни от точката в края на това изречение – затова е много трудно да ги почистим. Решението обаче може би се крие в подобни на попови лъжички същества, наречени личинкови. Тези морски животни се хранят, като филтрират през телата си частици храна от водата. Първоначално частиците попадат в тънко прозрачно балонче, пълно със слуз, което обгражда животното, докато се движи. Учените изследват това поведение с надеждата подобен процес да може да отстрани вредната микропластмаса.

Ва да изака целия балон – заедно с 60-сантиметровата му връв. Няколко месеца по-късно, след като персоналът на аквариума успешно я е научил отново да яде твърда храна, спасителите я обявяват за готова да се върне в океана.

Бел е нагазила до бедрата във вълните и неин колега ѝ подава Чекс. Внимателно поставя малката костенурка във водата и я гледа как отплува. „Все едно ми каза: „Я, океан! Ами чао тогава“ – казва биоложката. Спасяването на Чекс е повод за празник – но може би без балони.

Наскоро проучване показва, че над половината морски костенурки в някакъв момент са поглъщали пластмаса.

По време на тричасово почистване на един плаж във Вирджиния доброволци събрали над 900 балона.

